

SOCIO-KOGNITÍVNE SCHOPNOSTI PSOV

Kognícia

Referuje o podmnožine procesov, ktoré určujú a pôsobia na vzťahy medzi environmentom a správaním

Zahŕňa

1. vnímanie,
2. učenie
3. pamäť
4. a robenie rozhodnutí

Kognícia = samostatné rozhodovanie, vyhodnocovanie

Reflex je základným prvkom riadenia nervovej sústavy. Reflex je odpoveď nervovej sústavy na podnet z vonkajšieho alebo vnútorného prostredia.

Dôvody, prečo môžeme hovoriť o tom, že psy majú kapacitu pre sociokognitívne schopnosti:

1. Pochádzajú z vlka (sociálny druh)
2. Niektorí jedinci mohli byť selektovaní pre takéto schopnosti cez domestikáciu a plemennú selekciu
3. Život v sociálnom environmente človeka, ktorý môže uľahčiť vývin takýchto schopností

Čo je ďalej dôležité pri vývine týchto schopností a pri posudzovaní a prisudzovaní inteligencie psom

Sociálne učenie – na základe možnosti odpozorovania od demonštrátora, okolia ostatných členov v skupine

Kooperácia – očný kontakt a synchronizácia tela veľmi dôležité

napr. psi tanec, agility

Komunikácia- všetko spolu, reč tela zvuková komunikácia , čítanie emócií , mimiky tvare

Vznik socio-kognitívnych schopností:

1. selekcia pre komunikačné správanie- Primárnym zámerom ľudí mala byť selekcia pre komunikačné správanie

2. hypotéza o korelujúcom vedľajšom produkte- Schopnosť využívať sociálne – komunikačné správanie pri interakcii človeka a psa sa vyvinula ako vedľajší produkt na selekčný tlak pre behaviorálne rysy – krotké správanie smerom k človeku

Belyaevove líšky- Sibírsky experiment

Genetik, vedec, riaditeľ Inštitútu cytológie a genetiky v Novosibirsku

- Intenzívne sa zaujímal o proces domestikácie – zamýšľal sa nad otázkou, aké vlastnosti boli u zvierat uprednostňované v procese výberu zvierat, zistil že išlo o jednu vlastnosť – krotkosť
- Krotkejšie, menej agresívne líšky boli podľa jeho teórie ľuďmi v neolite často vyberané
- chov len zvierat ktoré boli mierne neagresívne a znášali kontakt s človekom
- Aby si to overil, rozhodol sa napodobniť proces domestikácie – vybral si na to striebornú líšku – vulpes vulpes,
- Desiatky rokov bola chovaná na kožušinových farmách ale nikdy nebola domestikovaná a navyše je blízka príbuzná so psom

Výsledok experimentu

Následne po niekoľkých generáciách sa objavili aj iné znaky – svetlejšia srst', biele škvrny na srsti, dohora zdvihnutý chvost a zmena tvar uši oproti pôvodným líškam

Evidovaná je vyššia tendencia senzitivity socio-kognitívnych a komunikačných schopností voči človeku

Prečo je pes taký schopný porozumieť nám?

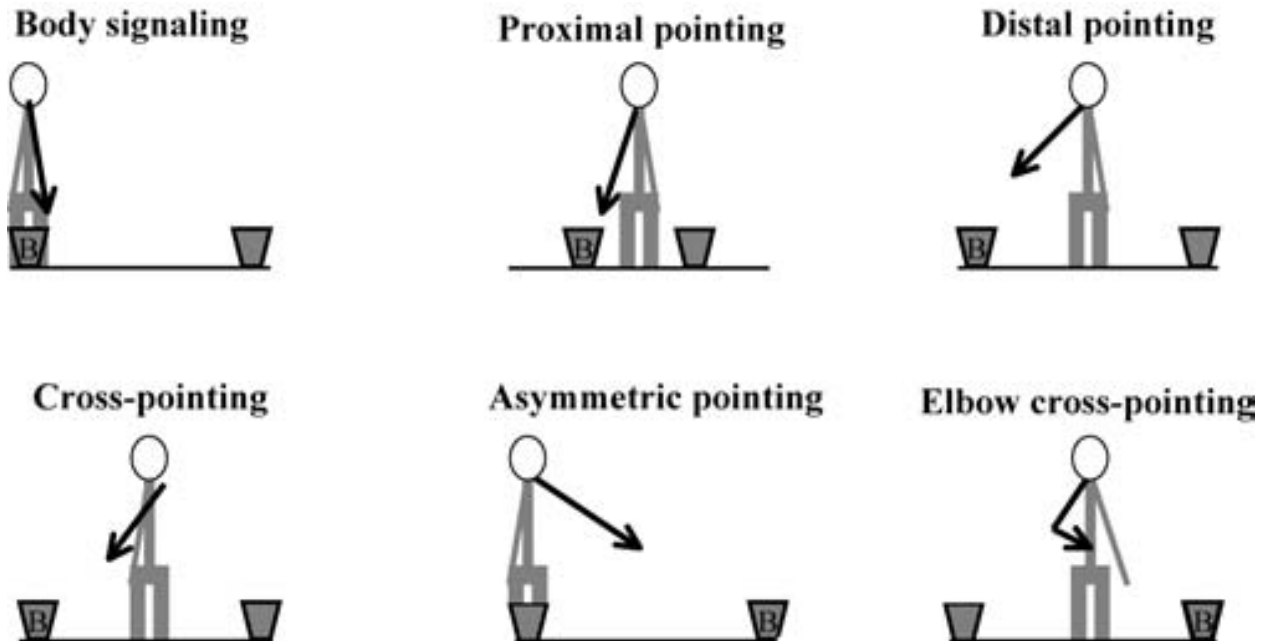
1. Psy na rozdiel od vlkov sa dokážu dlho pozerať na ľudskú tvár
2. Využívajú schopnosť „čítať“ sociálne a komunikačné správanie človeka

Psy boli schopní rozlišovať dobrú a zlú bariéru podľa jej orientácie, alebo rozlišovali špeciálne črty bariér – jej veľkosť alebo prítomnosť okna

A teda, poznajú čo človek môže a nemôže vidieť v spojitosti s nimi

Pointing test

Koevolučná hypotéza – schopnosť interšpecifickej komunikácie ako dôsledok genetických zmien v priebehu domestikácie (Paxton, 2000; Schleidt, 1998).

Psy boli schopní lokalizovať skryté jedlo:

- Pomocou posunkov

- Pomocou ľudského pohľadu, ktorý bol uprený na cieľ (točiaca aj statická hlava smerujúca k cieľu)

- Pomocou kývania smerom na cieľ

- Pomocou umiestnenia a postavenia sa človeka oproti cieľu

Porovnanie s vlkmi

experiment medzi socializovanými vlkmi a psami (Miklosi et al. 2003).

porovnávacia štúdia na psoch a socializovaných vlkoch – psi.

- ⊙ Štúdia na vlkoch – schopný reagovať na gesta človeka. Nie však distálne gestá.
- ⊙ Psi – signifikantne lepšia schopnosť reagovať na gestá experimentátora (Virányi et al. 2008)
- ⊙ ako vlky tak aj psy boli vycvičení
 - 1) Otvárať veko nádoby s potravou
 - 2) Pritiahnuť si provaz s potravou
- ⊙ pokiaľ naučená akcia nevedla k zisku potravy, psi mali tendenciu sa na rozdiel od vlkov otočiť na človeka častejšie, skôr a udržiavať dlhší čas očný kontakt.

Sú tieto schopnosti rovnaké u všetkých plemien?

Pongrácz a kolegovia v roku 2005 nenašli rozdiely v schopnosti psov učiť sa od ľudského demonštrátora

V tom istom roku vydaný článok od Serpella a Hsuovej bol v kontraste s predchádzajúcim záverom – upozorňujú na sociokognitívne rozdiely medzi plemenami

Veľkosť a rôznorodosť vzorky hovorí skôr za Serpella a Hsuovú

Zhrnutie

Tri dôvody k predpokladu pre sociokognitívne a komunikačné schopnosti u psov: fylogenetické, domestikáčne a ontogenetické

Domestikácia zohrala významnú úlohu pri vzniku sociokognitívnych a komunikačných schopností psov